

معاونت توسعه مدیریت و منابع
اداره کل آموزش و پژوهش

دانشنامه علوم جنایی اقتصادی

به کوشش: دکتر امیر حسن نیازپور

عضو هیأت علمی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی

استادان و پژوهشگران علوم جنایی سراسر کشور

(نویسندگان برحسب حروف الفبا)

افشین آذری متین - حسین آقابابایی - حسین آقای جنتی - سعیدرضا ابدی - شهرام ابراهیمی - احمد احمدی - مهدی اسماعیلی - عبدالرضا اصغری - گودرز افتخار - جعفری - مصطفی السان - جلیل امیدی - اسماعیل انصاری - باقر انصاری - زینب باقری نژاد - داود باقری - محمد باهو - بزرگمهر بشیریه - تهمسپور بشیریه - حمیدرضا بهره‌مند - مهناز بیات - سیامک پاکباز - رین پتفت - حسن پورباقرانی - عباس قدین - مجتبی جانی پور - امین جعفری - حسن جعفریان - مرتضی جمالی - سعیدرضا مشیدی - یاسمن جورابچی - حسن حاجی تبار فیروزجایی - شهرزاد حدادی - جلال الدین حسانی - محمد حسین آبادی - ایرج حسینی صدر آبادی - انسیه حسینی - حسین خاکسار نوری - سکینه خاتمی پور - افضل خراسانی - عبدالله دادگر - حمیدرضا دانش ناری - زهرا دانش ناری - حامد رحمانیان - علی رحمتی - منصور رحمتی - اسماعیل حیمی نژاد - لمیا رستمی تبریزی - هادی رستمی - سودابه رضوانی - محمد رضوانی - بهزاد رضوی - احمد رضوانی - حسین رنجبر - محمود روح الامینی - عطاءالله رودگر - سجاد روس تایی - مهرانگیز رستمی - نوید رهبر - محمدحسین زارعی - مریم السادات زهرایی - علیرضا سایبانی - یاسمن سعیدی نژاد - صادق سلیم - مهران سهرابی - حسین سیمایی صراف - باقر شاملو - ایمان شاه بیگی - عباس شیر - آزاده صادق - مهدی صبوری پور - حامد صفایی آتشگاه - مرتضی عارفی - حسن عالی پور - اصغر عباسی - امیرعباس علاءالدین - محسن عینی - محمد فرجی - مسعود فریادی - مهناز فرید - آرزو فلاح - مجتبی قاسمی - عباس قاسمی حامد - غلامرضا قلی پور - سعید قماش - فاطمه قناد - مجید قورچی بیگی - مهدی کاظمی جویباری - کیمیا کبریتی - جعفر کوشا - زینب لکی - حسنعلی مؤذن زادگان - فرید محسنی - فاطمه محمدی - محسن محمدی - سیدمهرداد محمدی - سید هادی محمودی - مجتبی مرادیان - ایرج مفیدی - محمدباقر مقدسی - محبوبه مفرد - سید پوریا موسوی - سید درید موسوی مجاب - سید کاوه موسوی - الهام مؤمنی پور - سهیل مهرآمیز - اعظم مهدوی پور - حسین مهرپور - سید محمود میرخلیلی - سید علیرضا میرکمالی - حسین میرمحمدصادقی - محبوبه نجاریان - علی حسین نجفی ابرندآبادی - لیلا نجفی زاده - المیرا نوری - امیر حسن نیازپور - جمشید یحیی پور

بنیاد حقوقی میزان

سرشناسه : نیازپور، امیرحسن، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور: دانشنامه علوم جنایی اقتصادی / به کوشش امیرحسن
نیازپور؛ نویسندگان استادان و پژوهشگران علوم جنایی سراسر کشور؛
(به سفارش) سازمان تعزیرات حکومتی معاونت توسعه مدیریت و منابع اداره
کل آموزش و پژوهش.
مشخصات نشر : تهران: نشر میزان، ۱۳۹۶؛
مشخصات ظاهری : ۹۰۴ ص.
شابک : 978-964-511-898-1
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
موضوع : جرایم اقتصادی -- دایرةالمعارف
موضوع : Economic offences -- Encyclopedias
موضوع : جرم شناسی -- دایرةالمعارف
موضوع : Criminology -- Encyclopedias
موضوع : حسینی، انسیه، ۱۳۶۹ - مدیر اجرایی
موضوع : قلی پور، غلامرضا، ۱۳۶۵ - ویراستار
موضوع : موسوی، سیدپوریا، ۱۳۷۰ - ویراستار
شناسه افزوده : سازمان تعزیرات حکومتی. معاونت توسعه مدیریت و
منابع اداره کل آموزش و پژوهش
رده بندی کنگره : HV ۶۷۶۸/ن۹۲۰۳۹۶
رده بندی دیویی : ۳۶۳/۱۶۸
شماره کتابشناسی ملی : ۰۸۸۹

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیک) بدون اخذ مجوز
از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن های ذیل اطلاع دهید.

۱۰۹۹

نشر میزان

دانشنامه علوم جنایی اقتصادی

به کوششش: دکتر امیر حسن نیازپور

نویسندگان: استادان و پژوهشگران علوم جنایی سراسر کشور

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۶

قیمت: ۶۱۰۰۰ تومان

شماره: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۸۹۸-۱

دفتر مرکزی: خ شهید بهشتی، بعد از چهارراه سهروردی، خ کاووسی فر، کوچه نکبسا، پلاک ۳۲، تلفن ۸۸۵۳۹۱۳۱
فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰
واحد پخش و فروش: خیابان سمیه، بین مفتح و فرصت، پلاک ۱۰۴، تلفن ۸۸۳۳۹۵۲۹-۳۱
پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

فهرست مطالب

۱۷.....	دیباچه.....
۲۱.....	درآمد؛ دانشنامه علوم جنایی اقتصادی: از پندار تا نوشتار.....
.....	امیر حسن نیازپور
۲۸.....	اجرای آرای کیفری در کلان اقتصادی.....
.....	حسین آقایی جنت مکان
۳۱.....	احتکار.....
.....	جلیل امیدی
۳۹.....	اختلاس.....
.....	مهدی صبوری پور
۴۴.....	انخذ در صدانه در معاملات دولتی.....
.....	محمد باهر
۴۸.....	ادغام شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی.....
.....	جمشید یحیی پور
۶۱.....	اصل چهل و نهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.....
.....	حسین مهرپور
۶۷.....	اصول حاکم بر دادرسی کیفری اقتصادی.....
.....	عباس تدین، زینب باقری نژاد
۷۳.....	انتشار حکم محکومان جرایم اقتصادی.....
.....	حسنعلی مؤذن زادگان

- انحصار ۷۸
- مجتبی قاسمی
- اهمیت کسب و کار در حقوق باستان ۸۴
- علیرضا جمشیدی، سید پوریا موسوی
- بانک مرکزی ۹۴
- داود باقری، محسن محمدی
- بزه‌دیدگی جمعی ۱۰۱
- آزاده صادقی، محمد رضوانی
- پولشویی ۱۰۷
- بهزاد رضوی فرد
- پیشگیری از جرایم و ضمانت ریکی ۱۱۵
- یاسمن سعیدی نژاد
- پیشگیری وضعی از جرایم یقه‌سفیدها ۱۲۰
- مجید قورچی بیگی
- تأمین مالی تروریسم ۱۳۴
- مهران سهرابی
- تبانی و تدلیس در معاملات دولتی ۱۴۱
- سید علیرضا میرکمالی
- تبعیض در شرایط معامله ۱۴۷
- سهیل مهرآفرین الهام مومنی پور
- تحقیقات مقدماتی ناظر بر جرایم اقتصادی ۱۵۵
- اعظم مهدوی پور
- تحلیل اقتصادی پیشگیری از جرم ۱۶۱
- اسماعیل انصاری
- تحلیل اقتصادی جرم ۱۶۷
- مجتبی قاسمی

تحلیل اقتصادی راهبرد پس روی کیفری.....	۱۷۲
مهدی کاظمی جویباری	
تحلیل اقتصادی کیفر زندان.....	۱۷۹
جعفر کوشا، محبوبه نجاریان هنزایی	
تصرف غیرقانونی در اراضی ملی و عمومی.....	۱۸۳
احمد احمدی	
تصرف غیرقانونی در اموال دولتی.....	۱۹۱
احمد احمدی	
تعزیرات حکومتی.....	۱۹۷
احمد رمضانی	
تعزیرات مالی و مبنی مشروعیت آن.....	۲۰۸
عبدالرضا اصغری، سجاد روستایی	
تنظیم گری پاسخگو.....	۲۱۹
ایمان شاه‌بیگی	
جاسوسی اقتصادی.....	۲۲۴
حسن عالی‌پور	
جرایم یقه سرخ‌ها.....	۲۳۱
سیدمحمد حسینی، جلال الدین حسانی	
جرایم یقه سفیدها.....	۲۳۹
محمیه قورچی بیگی	
جرم اقتصادی.....	۲۵۰
فرید محسنی	
جرم‌های اقتصادی در فضای سایبر.....	۲۵۸
فاطمه قناد	
جرم‌های خاص بانکی.....	۲۶۵
افشین آذری متین	

- جرم‌های زیست‌محیطی ۲۷۲
 مهرانگیز روستایی، حامد رحمانیان
- جرم سازمان یافته ۲۷۷
 بهزاد رضوی فرد
- جرم‌های تزویرآمیز ۲۸۴
 آزاده صادقی، محمد رضوانی
- جرم‌های شرکتی ۲۸۹
 شهرام ابراهیمی
- جرم‌های گمرکی ۲۹۵
 عطاء اله رودگر کوهپر
- جرم‌های مادی ۳۰۱
 حسن پوربافرانی
- جرم‌های مالی ۳۰۷
 حسین میرمحمد صادقی
- جرم مالیاتی ۳۱۲
 علی رضا سایانی
- جزای نقدی روزانه ۳۱۶
 ایمان شاه بیگی
- جعل اسناد مثبت گمرکی ۳۲۰
 مهدی اسماعیلی
- جنبه‌های جرم‌شناختی و کیفرشناختی کلاهبرداری ۳۲۵
 تهمورث بشیریه، بزرگمهر بشیریه
- حاکمیت شرکتی ۳۳۱
 حمیدرضا دانش ناری
- حرفه‌ای بودن قاچاق کالا و ارز ۳۳۶
 حامد صفایی آتشگاه

..... ۳۴۰	حریم خصوصی مصرف کننده در نظام بانکی
..... ایرج حسینی صدرآبادی	
..... ۳۴۷	حساب سازی متقلبانہ
..... حمیدرضا دانش ناری	
..... ۳۵۱	حسابگری کیفی
..... سعید قماش	
..... ۳۶۲	حقوق استاندارد
..... زهرا دانش ناری	
..... ۳۶۷	حقوق اسرار تجاری
..... باقر انصاری	
..... ۳۷۹	حقوق اقتصادی
..... عباس قاسمی حامد	
..... ۳۸۳	حقوق بانکی
..... مصطفی السان	
..... ۳۸۹	حقوق تنظیمی اقتصادی
..... محمدحسین زارعی	
..... ۳۹۴	حقوق رقابت
..... امیرعباس علاءالدینی	
..... ۴۰۱	حقوق سلامت و پزشکی
..... سیدمهرداد محمدی	
..... ۴۱۰	حقوق کار از منظر اقتصادی و کیفی
..... سعیدرضا ابدی	
..... ۴۱۵	حقوق کیفی کسب و کار
..... امین جعفری	
..... ۴۲۲	حقوق مالیه عمومی
..... آرین پتفت	

- حقوق مصرف‌کننده ۴۲۷
 شهرزاد حدادی
- دارا شدن توجیه ناپذیر ۴۳۱
 حسین آقابابایی
- دعوی گروهی ۴۳۶
 عباس قاسمی حامد، آرزو فلاح
- دفع غیرمجاز پسماند ۴۴۱
 مسعود فریادی
- رفتارنامه حرفه‌ای ۴۴۶
 محبوبه منفرد
- رقابت مکارانه ۴۵۳
 افضل خسروی
- سازمان بازرسی کل کشور ۴۵۷
 محمد فرجی
- سازمان بین‌المللی شفافیت ۴۶۷
 سکینه خانعلی‌پور
- سازمان تجارت جهانی ۴۷۰
 شکوه حسین آبادی
- سازمان تعزیرات حکومتی ۴۷۴
 علامرضا قلی‌پور
- سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان ۴۸۹
 انسیه حسینی
- سازمان خصوصی‌سازی ۴۹۵
 آرین پتفت
- سازمان غذا و دارو ۵۰۱
 یاسمن سعیدی نژاد

..... (اکو) سازمان همکاری‌های اقتصادی	۵۰۳
حسین خاکسار نوری	
..... ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی	۵۱۲
گودرز افتخار جهرمی، کیمیا کبریتی	
..... ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز	۵۲۹
محمود روح الامینی	
..... سوء استفاده از اطلاعات نهانی در بازار سرمایه	۵۳۵
علی رحمتی	
..... سوء استفاده از قدرت	۵۴۲
صادق سلیمی	
..... سوء استفاده از وضویت	۵۴۸
سیامک پاکباز	
..... سیاست جنایی	۵۵۴
علی حسین نجفی ابرندآبادی	
..... سیاست جنایی کشورهای اسلامی در قبال جرم اقتصادی؛ با تأکید بر جرایم بازار مالی یا	
بورس	۵۷۶
سید ذرید موسوی مجاب	
..... سیاست‌گذاری عمومی در زمینه جرم‌های اقتصادی	۵۸۵
امیر حسن نیازپور	
..... شفاف‌سازی اقتصادی	۵۹۸
فرید محسنی	
..... شفاف سازی هزینه‌های انتخاباتی	۶۰۵
مهناز فرید	
..... شناسایی و رهگیری کالای قاچاق در زنجیره تأمین	۶۱۳
حامد صفایی آتشگاه	
..... شورای رقابت	۶۱۸
شهرزاد حدادی	

- صلاحیت دادگاه‌های ایالات متحده به رسیدگی جرم فساد بر اساس قانون منع رویه‌ها و اقدامات فاسد خارجی ایالات متحده ۶۲۲
- نوید رهبر
- فنون تحقیقاتی ویژه در مبارزه با پولشویی ۶۳۲
- منصور رحمدل
- ضبط و مصادره اموال ۶۳۹
- سید حسن جعفریان
- عدالت ترمیمی ۶۴۵
- عباس شیری
- عدم اعلام موجودی ۶۷۳
- محمدباقر مقدسی
- عدم الصاق بر چسب بر روی طلاها ۶۷۸
- مریم السادات زهرایی، کیومرث قنبری
- عدم درج قیمت کالا ۶۸۶
- سیدکاوه موسوی، ایرج مفیدی
- عدم صدور فاکتور ۶۹۰
- سیدکاوه موسوی، ایرج مفیدی
- عرضه خارج از شبکه ۶۹۴
- سیدکاوه موسوی، ایرج مفیدی
- عرضه و فروش کالای تاریخ مصرف گذشته ۶۹۸
- محمدباقر مقدسی
- فتف ۷۰۳
- اصغر عباسی
- فساد ۷۰۸
- حمید بهره‌مند
- فضای کسب و کار ۷۱۵
- مصطفی‌السان، لیلا نجفی‌زاده

۷۱۹.....	قاچاق فرآورده‌های پزشکی
محسن عینی	
۷۳۱.....	قلمرو قرار بازداشت در جرایم اقتصادی
هادی رستمی	
۷۳۹.....	قیمت‌گذاری نهاجمی
سهیل مهرآمیز، الهام مؤمنی پور	
۷۴۶.....	کالای قاچاق
عطاء اله رودگر کوهپر	
۷۵۳.....	کمیسیون اصل نورد قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
مهناز بیات کمینکی	
۷۵۷.....	کمیسیون موضوع داده‌ها قانون تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی
یاسمن سعیدی نژاد	
۷۶۰.....	کنوانسیون ملل متحد بر ضد فساد مالی (کنوانسیون مریدا)
سید هادی محمودی	
کنوانسیون ملل متحد بر ضد جرم سازمان یافته فراملی و پروتکل‌های آن (کنوانسیون پالمو)	
۷۶۷.....	
سید هادی محمودی	
۷۷۵.....	کیفرهای اجتماعی ناظر بر مجرمان اقتصادی
حسن حاجی تبار فیروزجانی	
۷۸۵.....	گران‌فروشی
مجتبی مرادیان	
۷۹۰.....	لزوم حمایت از حقوق مصرف‌کننده خدمات نظام بانکی
ایرج حسینی صدرآبادی، مرتضی جمالی نیا	
۷۹۷.....	مجتمع قضایی ویژه جرایم اقتصادی
زینب لکی	
۸۰۲.....	مداخله در معاملات دولتی
حامد رحمانیان	

- ۸۰۶..... مدیریت ریسک جرم
سودابه رضوانی
- ۸۱۲..... مرکز ملی رقابت
شهرزاد حدادی
- ۸۱۶..... مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی
باقر شاملو
- ۸۲۲..... مسئولیت کیفری نیابتی
حسین رنجبر
- ۸۲۷..... معامله اتانم
مجتبی جانی پور
- ۸۳۸..... معامله اوراق بهادار مبتنی بر اطلاعات نهانی
علی رحمتی
- ۸۴۵..... مقررات گذاری مشارکتی در نظام مالیاتی
سعیدرضا ابدی، یاسمن جورابچی
- ۸۵۳..... ناتوان سازی مجرمان اقتصادی
فاطمه محمدی مغانجوقی
- ۸۶۰..... نظام های اقتصادی
یداله دادگر
- ۸۶۵..... نظریه انتخاب عقلانی
اسمعیل رحیمی نژاد
- ۸۶۹..... نظریه عمومی فشار
مرتضی عارفی
- ۸۷۴..... نظریه فنون خشی سازی
لمیاء رستمی تبریزی
- ۸۷۸..... نظم عمومی اقتصادی
مهرانگیز روستایی

واکنش کیفری به پدیده‌ای اقتصادی به نام ورشکستگی؛ ضرورت‌ها و بررسی ابعاد کیفری.....	۸۸۳
حسین سیمایی صراف	
هزینه‌های جرم.....	۸۹۴
العیرا نوری	

دیباچه

۱. سازمان تعزیرات حکومتی، نهادی دو - وجهی (اداری - شبه قضایی) است و مأموریتی چندجانبه بر عهده دارد. با توجه به ویژه بودن ساختار و کارکرد این سازمان، لازم است هویت و جایگاه آن به درستی شناخته و معرفی شود. به همین جهت، باید از رهیافت‌های یک‌جانبه دوری گزید. کارکرد این سازمان را نه می‌توان در حد اقدامات مربوط به پلیس اداری پایین آورد و نه آن را به عنوانی نهادی کاملاً سرکوب‌گر معرفی نمود. در نتیجه، لازم است با انتخاب رویکردی همه‌جانبه، ظرفیت‌های کارکردی این سازمان را شناسایی؛ راهبردهای کلان برای آینده کاری آن تدوین کرد؛ و صلاحیت‌ها و مأموریت‌هایش را با در نظر گرفتن تحولات اقتصادی و ضرورت حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و کنشگران اقتصادی پویاتر ساخت.

۲. از لحاظ تاریخی، سازمان تعزیرات حکومتی خاستگاه هویتی خود را در نهاد حسبه پیدا می‌کند. از دیدگاه امروزی، این سازمان یک نهاد تنظیم‌گر است و در ردیف نهادهای مختلفی که در کشورهای مختلف بدین منظور پیش‌بینی شده‌اند قرار می‌گیرد. تنظیم‌گری یا انضباط‌بخشی را می‌توان «تلاش پایدار و مستمر دولت، بخش خصوصی و نهادهای مسلط دولتی - خصوصی برای سازگار نمودن رفتارهای کنشگران حوزه‌های اقتصادی با استانداردهای تعریف‌شده، پیشگیری و بازدارندگی از تخلف نسبت به این استانداردها» دانست.

۳. در زمینه میزان مداخله دولت در امور اقتصادی و مربوط به بازار می‌بایست از تناوب مداخله حداقلی و حداکثری دولت فراتر رفته، مداخله‌ای هوشمند را پذیرفت که با حفظ انعطاف‌پذیری و خلاقیت مربوط به این حوزه‌ها، آن‌ها را به سوی اهدافی بلندمدت و دارای مقبولیت اجتماعی هدایت کند؛ اهدافی مانند بالا بردن رفاه شهروندان، ارتقای ایمنی نظام اقتصادی و اجتماعی و تضمین حقوق و سلامت مصرف‌کنندگان. در همین راستا، قانون اصلاح قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۱۳۷۳/۷/۱۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام با یادآوری «ضرورت نظارت و کنترل دولت بر امور اقتصادی و لزوم هماهنگی مراجع قیمت‌گذاری و توزیع کالا و اجرای مقررات و ضوابط مربوط به آن»، انجام «کلیه امور تعزیرات حکومتی اعم از امور بازرسی و نظارت، رسیدگی و صدور حکم قطعی و اجرای آن» را به دولت (قوه مجریه) محول کرده است.

۴. مأموریت اصلی سازمان تعزیرات حکومتی سرزنش کیفری نیست؛ چراکه سرزنش کیفری همیشه راه حل نهایی است و زمانی به کار گرفته می‌شود که سایر روش‌ها نتواند احترام به ارزش‌ها و رعایت هنجارهای اجتماعی را تضمین کند. هدف نخست آن، تشویق کنشگران اقتصادی به رعایت مقرراتی است که از یک طرف، سلامت اقتصاد و بازار و از طرف دیگر حقوق بنیادین مصرف‌کنندگان را تضمین

می‌کنند. تأسیس «معاونت پیشگیری از تخلفات اقتصادی» و نیز راه‌اندازی «سامانه رسیدگی به شکایات مردمی (سامانه ۱۳۵)» در سازمان تعزیرات حکومتی، در همین راستا صورت گرفته است. هدف دوم این سازمان، رسیدگی به تخلفات تعزیراتی از طریق یک نظام پاسخ‌دهی متفاوت است. این تفاوت را از نظر ماهوی می‌توان در جیس محور نبودن پاسخ‌های پیش‌بینی‌شده در مقررات مربوط به تعزیرات حکومتی دانست. این پاسخ‌ها بر محور جریمه نقدی، توقیف اموال و دیگر پاسخ‌هایی مبتنی است که در مقایسه با نظام کیفردهی قانون مجازات اسلامی، جنبه‌ای تکمیلی و تبعی داشته و با تخلفات مربوط به حوزه‌های بازار و مصرف سازگاری بیشتری دارند. از نظر شکلی، رسیدگی‌های سازمان تعزیرات حکومتی، ضمن پیروی از برخی اصول کلی مربوط به آیین دادرسی کیفری، تابع مقررات آیین دادرسی نیست. بنا بر این، گونه‌ای از دادرسی اقتراقی متناسب با ماهیت تخلفات اقتصادی در این سازمان وجود دارد. هدف از این دادرسی اقتراقی، کاستن از تشریفات و پیچیدگی‌های خاص مربوط به آیین دادرسی کیفری، دوری جستن از تبعات منفی مربوط به کیفری ساختن امور مربوط به بازار، بالا بردن کارایی و سرعت تصمیم‌گیری در رسیدگی‌هاست. تفاوت دیگر نظام پاسخ‌دهی سازمان تعزیرات حکومتی را می‌توان در کارکرد تعاملی آن با دیگر نهادهای مرتبط با تخلفات اقتصادی (وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، قوه قضاییه، دستگاه مباحثه با قاچاق کالا و ارز، گمرک جمهوری اسلامی ایران، نیروی انتظامی، نهادهای صنفی، سازمان غذا و دارو، سازمان ملی استاندارد و...) در امر نظارت بر بازار، پیشگیری از تخلفات اقتصادی و رسیدگی به این تخلفات دانست.

۵. بدیهی است ماهیت متفاوت رسیدگی‌های سازمان تعزیرات حکومتی به معنای نادیده گرفتن اصول مربوط به دادرسی منصفانه نیست. تضمین اصول و تشریفات دادرسی منصفانه، یکی از اولویت‌های مهم سند چشم‌انداز سازمان تعزیرات حکومتی را تشکیل می‌دهد. این سند، اهداف کلی، برنامه‌های راهبردی و عملیاتی سازمان تعزیرات حکومتی در چشم‌انداز ۴۰ ساله خودشنیدنی را تبیین و تدوین نموده است. در این چشم‌انداز، «سازمان تعزیرات حکومتی، سازمانی است متعهد، توانمند و منصف در ایجاد امنیت، رقابت، سلامت و شفافیت در بازار و فضای کسب و کار و حامی حقوق مصرف‌کنندگان و فعالان اقتصادی». در همین راستا، آماده‌سازی لوایح ماهوی، مربوط به یکپارچه‌سازی تخلفات اقتصادی، و شکلی، مربوط به اصول و قواعد رسیدگی به این تخلفات، یکی از برنامه‌های عملیاتی این سازمان را تشکیل می‌دهد.

۶. سازمان تعزیرات حکومتی در فضلی نوین از فعالیت خود، مطالعات تطبیقی را در کنار سایر پژوهش‌های مربوط به حقوق داخلی، در اولویت قرار داده است. این مطالعات از یک سو، زمینه درک مشترک از چالش‌های مربوط به حوزه تخلفات اقتصادی را فراهم و از سوی دیگر، ایجاد تعامل با نهادهای بین‌المللی و نیز سازمان‌های دارای کارکرد مشابه با سازمان تعزیرات حکومتی را تسهیل می‌کند. در راستای تقویت پژوهش‌های مربوط به حوزه تخلفات اقتصادی، سازمان تعزیرات حکومتی، دست همکاری خود را به سوی تمامی استادان دانشگاه و پژوهشگران محترم کشورمان دراز کرده و از

دیدگاه‌ها، پیشنهادها، انتقادهای ارزشمند ایشان به منظور بهبود عملکرد سازمان و ارتقای جایگاه آن استقبال می‌کند.

۷. کتاب حاضر که با عنوان «**دانشنامه علوم جنایی اقتصادی**»، توسط شمار توجه‌پذیری از استادان و پژوهشگران ارجمند علوم جنایی از سراسر کشور با دقت فراوان نوشته شده، از مجموعه کتاب‌هایی است که در آغاز «دهه توسعه و تعالی سازمان تعزیرات حکومتی» و در راستای «طرح توسعه و تعالی» - که به همت «**جناب آقای دکتر علیرضا جمشیدی**»، معاون محترم وزیر و رئیس سابق سازمان تعزیرات حکومتی آغاز گردید - تهیه و تنظیم شده و اینک در اختیار جامعه حقوقی قرار می‌گیرد. در این اثر، استادان و پژوهشگران محترم تلاش کرده‌اند تا با رویکردی فراگیر جنبه‌های مختلف جرم‌ها و تخلفات اقتصادی را با در نظر داشتن مأموریت سازمان تعزیرات حکومتی و ابعاد مختلف سیاست جنایی ایران در این زمینه که همانا تنظیم امور اقتصادی است، مورد بررسی قرار دهند. بدیهی است که مطالب این پژوهش می‌تواند پاسخگوی نیازهای مدیران، رؤسا و اعضای محترم شعب رسیدگی، کارکنان سازمان تعزیرات حکومتی و کسب‌گران نظام عدالت کیفری بوده و مورد استفاده جامعه حقوقی، حقوق‌دانان و دانشجویان حقوق باشد. بدون تردید، حمایت‌ها و راهنمایی‌های استاد بزرگوار «**جناب آقای دکتر علی حسین نجفی ابونبیادی**»، در به سرانجام رسیدن چنین پژوهشی در این سطح تأثیر بسزایی داشته است. به این وسیله، انتقادات ایشان و نیز یکایک استادان و پژوهشگران محترم که بزرگوارانه دعوت این سازمان برای نگارش این اثر را پذیرفتند، قدردانی می‌نمایم. در پایان، لازم می‌دانم از جنابان آقایان «**دکتر جواد فرشباف ماهر**»، «**دکتر امیرحسین نیازپور**»، مجموعه همکاران «**معاونت توسعه مدیریت و منابع**»، به ویژه «**اداره کل آموزش و پژوهش**»، سرکار خانم انسیه حسینی که زحمت مدیریت اجرایی این کتاب را بر عهده داشته‌اند، جنابان آقایان غلامرضا قلی‌پور و سید پوریا موسوی که ویراستاری و یکسان سازی متن علمی آن اثر را انجام داده‌اند، تشکر نمایم. همچنین از جناب آقای «**دکتر عباس شیری**» مدیریت محترم بنیاد حقوقی میزبان و همکاران ارجمند ایشان که چاپ و انتشار این مجموعه را بر عهده گرفته‌اند، سپاسگزاری می‌نم.

مهدی امیری اصفهانی

معاون وزیر و رئیس سازمان تعزیرات حکومتی